

Literatura je jako pískoviště, na kterém si můžete dělat, co chcete

říká v rozhovoru spisovatel Jiří Klečka, kterému nedávno vyšel v nakladatelství Host román *Černý kos* z prostředí normalizačního Ostravska, jenž skvěle balancuje na pomezí detektivky a hororu.

Čím je pro vás osobně román *Černý kos* jiný než předchozí vaše knihy?

Černý kos je mou dosud nejosobnější knihou. Promítl jsem do ní mnoho autobiografických prvků z období dospívání, vzpomínky na mou mámu a podobně. Je to příběh, ve kterém hledám odpovědi na otázky, co mě trápí: ztráta blízkého člověka, strachy, které jsem prožíval v dětství, jak nás ovlivňuje prostředí, v němž vyrůstáme. Z velké části jde o fikci, ale na druhou stranu se jedná o část mých vzpomínek, se kterými jsem se rozhodl podělit. A na první dobrou je samozřejmě odlišný v tom, že je ukotven v naší realitě, kde i přesto číhá zlo. Ale ne nadpřirozené, to lidské.

Proč jste se rozhodl zrovna pro detektivní žánr?

Původně jsem nepřemýšlel nad tím, do jakého žánru bude *Černý kos* spadat. Chtěl jsem pouze vyprávět příběh o hrdinství a traumatech z dětství. Vše ostatní se nabalovalo později, přirozenou cestou. Nepsal jsem detektivku, psal jsem příběh lidí, kteří se nedobrovolně stali součástí tragédie a jež nezvratně ovlivnila jejich životy. A když do příběhu vstoupila postava esenbáka, věděl jsem, že jeho cesta musí být spleťtá a vést k jeho proměně. Zda k dobrému či špatnému, to už nechám na čtenářích.

Je psaní v podstatě žánrové knihy v něčem odlišné?

Žánrovou literaturu mám rád už od mala, takže se přirozeně propjala

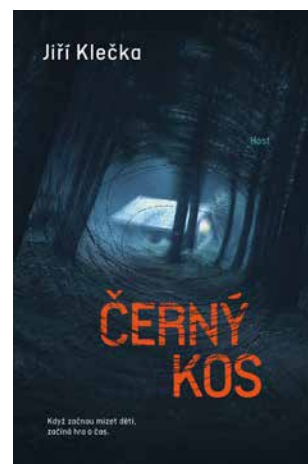
do mého způsobu vyprávění – všechny žánrové propriety používám, aniž bych nad tím dlouho rozjímal. Rád propojuju lidský příběh s určitou formou čtivosti a žánrových hrátek. To mě na psaní hrozně baví. Nemusíte se ohlížet na vytyčené hranice, prostě a jednoduše je můžete bořit. Záleží už totiž pouze a jen na vašem umu, zda to bude fungovat. V tom je literatura nenahraditelná: je jako pískoviště, na kterém si můžete dělat, co chcete, pokud si na to troufáte. Na rozdíl třeba od filmu, kde jsou mantinely vytyčeny o poznání jasněji.

Má příběh ztracených dětí reálný základ, nebo jde čistě o fabulaci?

Ano, inspirací byl skutečný příběh ze 70. a 80. let minulého století ve Spojených státech. Na památku toho, co starší kluk dokázal pro mladšího z nich, pak byla v jednom parku vztyčena socha. Na obrázek této sochy jsem před pár lety narazil a neustále jsem o něm přemýšlel. A tak se začal rodit příběh *Černého kosa*, který jsem na základě této jiskry vymyslel a přesunul do Československa. Fabuluji tedy hodně, ale hrdinský čin, o kterém píšu, se zakládá na skutečnosti.

Významnou roli ve vašem románu hraje skvěle popsané prostředí skomírající normalizace. Vy sám jste ročník 1983, takže jste to sám nezažil, a přesto je ta atmosféra přesná...

Tak to moc díky. Vážím si toho. Je pravda, že normalizaci si moc nepamatuju, kromě momentu ze základky, kdy obraz Husáka nahradili Havlem. Ale

Host, 469 Kč, již vyšlo

ČERNÝ KOS

Zmizelé děti, dávné zločiny a osudy, které se po letech opět protnou. Rok 2023. Venku poletuje listí, v altánu zní Beatles a Roman dostane zprávu, která ho vrací k nechtěným vzpomínkám. Jeho přítel Tomáš, s nímž ho spojuje temná událost z dětství, měl nehodu. Krátce nato zmizí chlapec — Romanův žák. Náhoda? Nebo se znovu opakuje hrůza, kterou Roman s Tomášem jako děti přežili? Roman musí zjistit pravdu za každou cenu. Zdaleka ale není jediný, kdo se případem zabývá. Bývalý kriminalista Alexandr Patera, jehož život kdysi také poznamenalo zmizení obou dětí, nemůže jen přihlížet. Dávné stopy znovu ožívají a vedou k pachateli, který by už dávno neměl existovat. Patera i Roman se dostávají na stejnou cestu, aby odkryli pravdu o zlu, které ani po letech nezmizelo. Kriminální thriller plný napětí a nečekaných zvratů před čtenářem rozplétá dramatické osudy postav, utkané z hrůzných událostí temné minulosti.

Ostrava, ve které jsem vyrůstal, nesla stopy minulého režimu dlouho. Byla to krajina, kde se ještě pořád těžilo, a paneláky vrhaly dlouhý stín. Takže tu atmosféru si pamatuji velmi dobře a v románu jsem ji použil.

Kde jste čerpal další zdroje při popisu tehdejších ostravských reálií?

Jak už jsem naznačil, do velké míry jsem vycházel z vlastních vzpomínek. A taky jsem shromažďoval fotografie Ostravy tehdejší doby a vstřebával jejich auru, což jsem pak převáděl do textu. Ostrava 80. let má jedinečný genius loci: spojení těžkého průmyslu a neobydlené krajiny s rozbořenými panely, ve kterých si hrají osamocené děti. Už to samo nahání člověku husí kůži.

Promýšlíte si děj dopředu, nebo sázíte spíš na intuici?

Vždy jsem o sobě smýšlel jako o autorovi, který plánuje. Ale když jsem si posledně revidoval vzpomínky na psaní *Černého kosa*, uvědomil jsem si, jak moc se toto mé chápání sebe sama odchyluje od reality. Během psaní jsem spoustu věcí měnil na základě aktuálního děje nebo jednání postav. Měnil jsem motivy, upravoval zákruty. A to mě na psaní samotném hrozně bavilo. Je to v podstatě hra, kdy se necháte překva-

pit tím, co vám příběh přinese. Takže jsem asi někde napůl. Mám nápad, který rozpracuju do hrubého obrysu, ale někdy z toho vznikne úplně jiná budova.

Čím je Ostravsko podle vás tak zvláštní, že se o něm mluví jako o „razovitém“ kraji?

Myslím, že je to z velké části zažité klišé. Takové to tvrzení, že na Ostravsku vám lidé řeknou věci na rovinu: popravdě řečeno, kde takoví lidé nejsou? Jsou všude. Tahle zkratka pro mě nefunguje. Onu zvláštnost spíše vidím v rozpolcenosti Ostravy: industriální srdce, kolem kterého se sroccují vilky, paneláky a neobydlené kopce. To mi přijde zvláštní a nikde jinde v Česku jsem to neviděl. Takže pokud se o Ostravě budeme bavit jako o literární kulise, tak tam už na to nahlížím jednoznačněji. Je to město, kde se setkává tvrdost s křehkostí. Surovost s rodinnou intimitou. A to se do *Černého kosa* určitě obtisklo.

V *Černém kosovi* se mísí detektivní žánr s hororovými prvky. Které autory máte rád vy osobně? Ovlivnili vás nějak při psaní?

Autorem číslo jedna pro mě bude vždycky Stephen King, který mě provází už desítky let. Obdivuju, jak umně pracuje s narušením běžného života

zjevivší se temnotou, což jsem ostatně použil i v *Kosovi*. Mezi mé oblíbené spisovatele dále patří Harlan Coben, jehož kriminální příběhy jsou v první řadě o lidech, jejich vztazích a skrytých bolestech. Pak ještě Cormac McCarthy se svou fascinující strohostí poetických vět a James Ellroy se svou brutální efektivitou. Z těch českých Petra Dvořáková nebo Miloš Urban. U každého by se něco našlo, každému dlužím kus z toho, co jsem se naučil. Psaní je podle mě právě o tom: dívat se pod ruce těm nejlepším a pak najít vlastní příběh.

Černý kos má krátce po vydání velmi vysoké hodnocení na Databázi knih a sbírá i nadšené reakce na sociálních sítích. Čekali jste tak silnou odezvu od čtenářů?

Tušil jsem, že píšu silný příběh. Ale musím přiznat, že tak rychlá a intenzivní čtenářská odezva mě překvapila. Je to pro mě potvrzením toho, že čtenáři mají rádi především silné příběhy bez ohledu na žánr. To je pro mě vlastně největší radost – že si kniha našla cestu k lidem a že jim něco silného předává. ■

JIŘÍ KLEČKA (* 1983)

Narodil se a vyrůstal v Ostravě. Už od malička mu učarovaly příběhy, ať už ty knižní nebo vykreslené na filmovém plátně. V současnosti pracuje jako manažer kvality v nadnárodní firmě, což mu mimo jiné umožňuje psát své příběhy v různých koutech světa. Od roku 2018 vystupuje jako řečník projektu Atmosféra Ostrava, který propojuje setkání s významnými osobnostmi, hudbu a inspirativní myšlenky. Se svou ženou a dvěma dcerami žije ve Frýdlantu nad Ostravicí. V nakladatelství Host vyšel jeho čtvrtý román *Černý kos*, pojednávající o zmizení dvou malých chlapců a vlivu této tragédie na všechny účastníky: od bývalého esenbáka až po samotné oběti.